

DOMOVÁ PREHLIADKA AKO VÝZNAMNÝ ZDROJ INFORMÁCIÍ PRI OBJASŇOVANÍ A VYŠETROVANÍ SEXUÁLNEJ TRESTNEJ ČINNOSTI ¹

doc. JUDr. Iveta Fedorovičová, CSc.

Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta
Katedra trestného práva, kriminológie a kriminalistiky
iveta.fedorovicova@flaw.uniba.sk

Domová prehliadka ako významný zdroj informácií pri objasňovaní a vyšetrovaní sexuálnej trestnej činnosti

Snahou autorky je poukázať v tomto príspevku na skutočnosť, že okrem obhliadky miesta činu a ďalších štruktúrálnu-kriminalistických metód² aj domová prehliadka (ako ďalšia zo špecifických metód kriminalistickej praxe – konkrétne kriminalistickej taktiky) môže výraznou mierou prispieť k usvedčeniu páchatel'ov sexuálnej trestnej činnosti – osobitne vo vzťahu k sexuálnemu zneužívaniu detí a zverených osôb³.

¹ Predmetný článok je spracovaný v rámci riešenia projektu APVV č. 16 – 0471 „Sexuálne zneužívanie detí a zverených osôb“.

² **Štruktúrálnu-kriminalistickými metódami** sa označujú metódy kriminalisticko-taktického charakteru (z hľadiska systému kriminalistiky zaradené do jej druhej časti – kriminalistická taktika). Ide o metódy, ktoré vyžadujú pred ich aplikáciou dôkladnú prípravu subjektov ju realizujúcich, t. j. určitý systém – štruktúru postupnosti konkrétnych krokov v tom zmysle, aby bolo možné jej prostredníctvom dosiahnuť predpokladaný výsledok. Jednou z takýchto metód je aj domová prehliadka, ktorú z aspektu kriminalistického je potrebné ponímať ako metódu, nakoľko kriminalistika nie je právnou vedou a z aspektu trestno-procesného ako procesný úkon, upravený právnymi normami v Trestnom poriadku a v Zákone o PZ. K úprave jednotlivých metód právnymi normami dochádza vo väčšine prípadov na platforme kriminalistických odporúčaní predovšetkým v tých prípadoch, keď vzniká predpoklad, že aplikáciou danej metódy sa určitým, zväčša závažnejším spôsobom zasahuje do ľudských práv a slobôd – a to je aj prípad domovej prehliadky. Treba však podotknúť, že nie vždy sú kriminalistické odporúčania v právnej rovine akceptované, čo nepovažujem za celkom správne.

³ Trestný čin **sexuálneho zneužívania** je v súčasnosti upravený v druhej hlave Osobitnej časti Trestného zákona (Zák. č. 300/2005 Z. z., v znení neskorších predpisov, ktorá nesie názov „Trestné činy proti slobode a ľudskej dôstojnosti“, konkrétne v jej druhom diele (Trestné činy proti ľudskej dôstojnosti), v ustanoveniach § 201, § 201a, § 201b a § 202.

Haussuchung als bedeutende Informationsquelle bei Aufklärungstätigkeit und Untersuchung der sexuellen Straftaten

Die Autorin bemüht sich in diesem Beitrag auf die Tatsache anzuweisen, dass ausser der Tatortsbesichtigung und anderer strukturell-kriminalistischen Methoden auch die Haussuchung (als die nächste spezifische Methode der kriminalistischen Praxis – konkret der kriminalistischen Taktik) kann in einer bedeutenden Weise zur Überführung der Täter der sexuellen Straftätigkeit beitragen – nämlich im Bezug zum sexuellen Misbrauch der Kinder und anvertrauten Personen.

Home search as an important source of information in clarifying and investigating sexual crimes

The author seeks to point out in this article the fact that in addition to crime scene inspections and other structural-criminalistics methods, home search (as another of the specific methods of criminalistics practice - specifically criminalistics tactics) can significantly contribute to the conviction of sex offenders - especially in relation to the sexual abuse of children and entrusted persons.

Kľúčové slová: ľudské práva, nedotknuteľnosť obydlia, prehliadka, domová prehliadka, sexuálne zneužívanie, prevencia

Schlüsselbegriffe: menschliche Rechte, Unberührtheit der Wohnung, Tatortsbesichtigung, Haussuchung, sexueller Misbrauch, Prävention

Keywords: human rights, inviolability of the home, search, home search, sexual abuse, prevention

Na začiatok trochu histórie

Úvodom, najmä pre mladších čitateľov, považujem za vhodné pripomenúť, že **ľudské práva** (vrátane práva na ochranu domova či obydlia pred akýmkoľvek zásahmi zo strany iných) nevymyslel žiadny vedec. Vznikali prirodzenou formou tak, ako sa vyvíjal človek sám. S jeho postupným uvedomovaním si svojho postavenia i poslania najskôr v určitej skupine, rode a napokon i vo vznikajúcej spoločnosti, kedy musel čoraz častejšie reagovať na to, čo považovať za správne alebo nesprávne, spravodlivé či nespravodlivé. A tak s rozširujúcim sa obzorom človeka a narastaním jeho životných skúseností sa postupne prirodzene začal rozširovať aj okruh ľudských práv nad rámec toho najneodňateľnejšieho – práva na život.

So vznikom štátu (ako určitého mechanizmu prostredníctvom práva regulujúceho a zároveň chrániaceho existujúce vzťahy v živote svojich občanov) vzniká teda právo a začínajú sa formovať aj právne úpravy prirodzených ľudských práv vo vnútri jednotlivých štátov.

Myšlienka existencie všeobecných ľudských práv bola rozšírená osvietenectvom približne v 18. storočí, písomne boli tieto zakotvené v r. 1776, t. j. v čase, kedy anglickí prisťahovalci vyhlásili v americkým osadám svoju zvrchovanosť voči materskej krajine. Onedlho, v r. 1789 bola prijatá vo Francúzku **Deklarácia práv človeka a občana**, z ktorej fakticky vychádzajú všetky nasledujúce právne úpravy ľudských práv.

Z aspektu témy príspevku je dôležité pripomenúť predovšetkým jej článok štvrtý, v ktorom sa hovorí: „*Sloboda spočíva v možnosti robiť všetko, čo neškodí druhému. Prirodzené práva človeka majú iba tie obmedzenia, ktoré zabezpečujú ostatným členom spoločenstva požívať rovnaké práva. Tieto obmedzenia môže ustanoviť len zákon*“ a nadväzne článok piaty, kde sa hovorí: „*Ničomu, čo zákon nezakazuje, sa nesmie brániť a nikto nemôže nikoho donútiť robiť to, čo zákon nenariaďuje*“.

Možno povedať, že „Katalóg základných ľudských práv“ sa postupne včleňoval do ústav jednotlivých štátov. Ako prvá ho pojala v r. 1787 Ústava Spojených štátov amerických. Vo svojich dodatkoch (prvých 10 dodatkov je známych pod názvom Listina práv), konkrétne v dodatku č. IV. (1791) upravuje „*právo ľudí na ochranu osobnej a domovej slobody, písomnosti a majetku, ktoré nesmie byť porušované neoprávnenými prehliadkami a konfiškáciami*“.

Po druhej svetovej vojne (1945) sa vyformoval názor, že pre udržanie medzinárodného mieru nepostačuje len to, aby „Katalóg základných ľudských práv“ bol súčasťou ústav jednotlivých štátov, t. j., že nestačí, aby ľudské práva boli chránené len vo vnútri jednotlivých štátov, ale je potrebné chrániť ich aj medzinárodne. A tak boli prijaté **Charta OSN** a neskôr, v r. 1948 **Všeobecná deklarácia ľudských práv**, ktorá mala slúžiť ako určitý „vzor“ ochrany ľudských práv, smerodajný pre všetky ďalšie závažné medzinárodné dohody o ľudských právach. V článku 12. deklarácie je zakotvené aj **právo nezasahovať do domova**, pričom každý má zaručenú právnu ochranu proti takémuto zásahu. Deklaráciu možno *de facto* kvalifikovať ako dokument programového charakteru, ktorým boli vyhlásené všeobecné princípy medzinárodného štandardu ľudských práv s autoritatívne interpretovaným pojmom „**ľudské práva a základné slobody**“.

V roku 1966 Valné zhromaždenie OSN prijalo **Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach**. V jeho III. časti je vymedzený rozsah ľudských práv a základných slobôd všeobecného i politického charakteru, pričom v článku 17 je zakotvené aj **právo na zákonnú ochranu domova**.

Možno povedať, že súbežne s takzvaným univerzálnym systémom ochrany ľudských práv, vyvíjal sa v rámci Rady Európy a Európskej únie aj **európsky systém ochrany ľudských práv**, ktorého základy polo-

žili západoeurópske štáty prijatím **Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd** (1950). V jeho ôsmom článku je okrem iných práv vymedzené aj **právo na rešpektovanie obydlia**, pričom sa tu konštatuje, že: „*Nijaký štátny orgán nemôže do tohto práva zasahovať okrem prípadov, kde je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti*“.

Ako vieme, od roku 1989 sa v Československu udiali mnohé, pre jeho ďalšie napredovanie významné spoločensko-politické a ekonomické zmeny, pričom jedným z najdôležitejších predpokladov pretvorenia našej republiky na demokratický štát a samozrejme i našej integrácie do medzinárodných štruktúr a organizácií bolo predovšetkým ústavnoprávne **zakotviť a následne v praxi aj dôsledne uplatňovať ľudské práva a základné slobody**. Preto ešte počas trvania československej federácie bol vypracovaný dokument osobitnej právnej sily – **Listina základných práv a slobôd** (ďalej len ako Listina). Bola prijatá ako ústavný zákon č. 23/1991 Zb. a neskôr, po rozdelení federácie na dva samostatné štáty, sa stala súčasťou **Ústavy Slovenskej republiky**.

Článok 12 ods.1 a 2 Listiny a článok 21 ods. 1 a 2 Ústavy SR vyhlásili teda **obydlie za nedotknuteľné**. Domovú prehliadku tieto dokumenty pripúšťajú iba na základe písomne odôvodneného príkazu sudcu. Okrem domovej prehliadky obidva dokumenty, Listina v článku 12, ods. 3 a Ústava SR v článku 21 ods. 3 umožnili aj iné zásahy do nedotknuteľnosti obydlia, avšak **len v súlade so zákonom**, ak je to nevyhnutné na ochranu života a zdravia osôb, na ochranu práv a slobôd iných alebo na odvrátenie závažného ohrozenia verejnej bezpečnosti a poriadku.

V súlade s Listinou a Ústavou SR bolo potrebné nejakým spôsobom „preniesť“ pojem obydlie i do vtedajšieho Trestného poriadku a pochopteľne, aj ho definovať. Stalo sa tak v § 82 ods. 1 vtedajšieho Trestného poriadku, kde do rámca pojmu obydlie⁴ bol zakomponovaný „*byt alebo iný priestor slúžiaci na bývanie alebo priestory k nim patriace*“.⁵

⁴ **Obydlím** v zmysle trestno-procesnom sa teda rozumie nielen byt (priestor priamo slúžiaci na bývanie), ale aj iné priestory slúžiace na bývanie (ako napr. nadstavba nad garážou, samostatná stavba pri dome, prístavba, chatka, obytný prives a pod.), ale aj priestory ktoré k nim patria (napr. pivnica, povala, dreváreň, sušiareň, uzavretý pozemok, príp. záhrada pri dome a pod.). Ako vidieť z historického prehľadu (viď vyššie), v **univerzálnom systéme** úpravy ľudských práv a slobôd je skôr používaný pojem „**domov**“, zatiaľ čo v **systéme európskom** sa používa pojem „**obydlie**“. Kedy je trestný čin spáchaný priamo v obydlí, upravuje Trestný zákon (Zák. č. 300/2005 v znení neskorších predpisov v ustanovení § 122, ods. 5. Porovnaj napr. CHMELÍK, J. a kol.: *Rukovet' kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2005, s. 127.

⁵ Bližšie pozri o. i. napr. FEDOROVICOVÁ, I.: *Nedotknuteľnosť obydlia, domová prehliadka a iné zásahy do obydlia*. In KRESÁK, P. a kol. *Občan a demokracia*. Bratislava: Minority Rights Group - Slovakia, 1997, s. 237 - 249. Porovnaj tiež napr. VIKTORYOVÁ, J. : Ústavné záruky základných práv a slobôd vo vyšetrovaní. Bratislava: Akadémia Policajného zboru

1. O prehliadke vo všeobecnej rovine

V procese zisťovania, vyšetrovania a predchádzania trestnej činnosti, ale taktiež pri plnení niektorých základných úloh Policajného zboru vyplývajúcich z jeho poslania, je častokrát potrebné vyhľadávať a zaisťovať osoby či veci, resp. zisťovať a zaisťovať aj iné skutočnosti relevantné s aspektu účinného boja s trestnou činnosťou.

V rámci plnenia tejto, možno povedať všeobecnej úlohy, dochádza samozrejme k realizácii niektorých nevyhnutných zásahov či už do osobnej alebo domovej slobody, a to na platforme oprávnení, ktoré policajtom a orgánom činným v trestnom konaní poskytujú príslušné ustanovenia zákona o Policajnom zbore (Zák. č. 171/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov a Trestného poriadku (Zák. č. 301/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov). Pri trestných činoch sexuálneho zneužívania (ale aj nielen práve pri nich) sa pomerne často vyhľadáujú aj veci všeobecne nebezpečnej povahy, akými môžu byť napr. rozličné zbrane, jedy, omamné a psychotropné látky a pod., ktoré môžu zohrávať v rámci spôsobu páchania činu konkrétnym páchatel'om tiež svoju nezastupiteľnú úlohu.

Jedným z prostriedkov napomáhajúcim k vyhľadávaniu a zisťovaniu objektov, ktoré sa môžu *de facto* nachádzať na rôznych miestach (napr. obytné a k nim priľahlé priestory, pracovisko, dopravné prostriedky, časti terénu vrátane opustených budov a iných objektov tam sa nachádzajúcich, a pod.), je **prehliadka – ako jedna zo špecifických metód kriminalistickej praxe**.

Z hľadiska **metodologického** považujem za potrebné zdôrazniť, že prehliadka, rovnako tak ako aj ostatné štruktúralno-kriminalistické metódy kriminalistickej taktiky zahŕňa v sebe využitie množstva ďalších **čiasťkových metód** (napr. *pozorovanie, meranie, porovnávanie, premiestňovanie*, keď je to potrebné, tak aj *skúmanie* za pomoci rôznych či už bežne alebo špeciálne využívaných technických prostriedkov), pričom – čo považujem za podstatné – súběžne treba veľký dôraz klásť samozrejme aj na využitie **metód formálneho logického myslenia** (napr. *analýza, syntéza, úsudok* na základe *analógie* a pod.). Neoddeliteľnou súčasťou obsahu prehliadky sú taktiež rôzne spôsoby fixácie ostatných metód kriminalistickej praxe (napr. audio alebo videozáznam, kriminalistická topografia a pod.).

Ako som už uviedla vyššie, v priebehu prehliadky sa vyhľadáujú osoby alebo veci, význam ktorých je daný vzťahom ku konkrétne odha-

v Bratislave, 1998, s. 72-73; VIKTORYOVÁ, J. – PALAREC, J. a kol.: *Základy vyšetrovania*. Bratislava: Akadémia PZ v Bratislave, 2009, s. 176 – 179 a ďalšie.

ľovanej alebo vyšetrovanej kriminalisticky relevantnej udalosti – trestnému činu, resp. majú aj širší význam z aspektu zaistenia všeobecnej bezpečnosti. Pokiaľ ide o veci, zvyčajne sa najčastejšie vyhľadávajú vecné dôkazy svedčiace o tom, že daný trestný čin bol pripravovaný, resp. sa oň páchatel pokúsil alebo ho dokonal (takými to môžu byť rôzne nástroje, zbrane, príp. iné prostriedky (napr. jedy, omamné látky a pod), ktoré páchatel priamo ku spáchaniu trestného činu využil; ďalej to môžu byť pochopiteľne veci, ktoré páchatel vlastnou trestnou činnosťou získal a samozrejme aj veci, ktoré sú nositeľom stôp realizovanej trestnej činnosti (napr. časti odevu patriace či už páchatelovi alebo obeti, resp. iné veci, na ktorých sú **stopy** trestného činu, ktoré by mohli napomôcť k usvedčeniu páchatel'a v rámci kriminalistickej identifikácie (napr. daktyloskopické, biologické, trasologické a mnoho ďalších). Pokiaľ ide o osoby, tieto sa stávajú vyhľadávanými objektami v podstate za tých istých podmienok ako veci, t. j., že ide najmä o osoby ktoré spáchali trestný čin; stali sa obeťami trestného činu; resp. osoby, ktorým hrozí určité nebezpečenstvo z dôvodu pripravovaného trestného činu alebo činu o ktorý sa páchatel pokúsil.

Tie objekty, ktoré sa majú prehliadkou vyhľadať a zaistiť, musia byť vždy individuálne určené (v tom horšom prípade musia byť určené aspoň druhovo alebo rodovo) s ich podrobným popisom. Často sa stáva, že pri prehliadke sú nájdené a zaistené také objekty, ktorých existenciu je možné vzhľadom k určitému druhu a spôsobu spáchanej trestnej činnosti iba predpokladať (napr. rôzna korešpondencia, poznámky, kamery, videozáznamy, výpočtová technika a pod.), avšak tieto môžu byť napr. zdrojom ďalších informácií, ktoré neskôr môžu následne prispieť aj k presnejšej kvalifikácii skutku, prípadne aj ako súbehu viacerých trestných činov. Zároveň treba podotknúť, že uskutočnenie prehliadky môže viesť aj k zisteniu iných objektov pochádzajúcich napr. z inej trestnej činnosti páchatel'a alebo preukazovať skutočnosti súvisiace s trestnou činnosťou páchanou aj inými osobami.

Osobná a domová prehliadka vzhľadom na skutočnosť, že ide o jednoznačne vážny zásah do základných ľudských práv a slobôd – musia byť vykonávané v súlade so zákonom (v predsúdnom konaní je to na základe ustanovení už zmienenej zákona o PZ a Trestného poriadku), to znamená, že ich výkon nesmie byť v žiadnom rozpore s konkrétnou právnou úpravou. Prehliadka (ako som už naznačila vyššie) môže však byť vykonávaná aj na rôznych iných miestach a v objektoch, ktoré nepoživávajú špecifickú právnú ochranu (napr. vo voľnom teréne, na neoplotenom pozemku, v častiach lesa, v opustených chátrajúcich budovách, stavbách a pod.). Kriminalistickí pracovníci, ktorí rozhodujú o vykonaní prehliadky sa preto musia pred jej uskutočnením vždy

uistiť o tom, že nejde o miesta a objekty podliehajúce právnej úprave. Odporúčania taktického charakteru je samozrejme potrebné dodržiavať aj v týchto prípadoch.

Poňatie prehliadky v kriminalistike je jednoznačne širšie než jej pojmové vymedzenie v trestnom práve procesnom z toho dôvodu, že v trestnom konaní je jej uskutočnenie ako úkonu procesného – viazané na existenciu určitých okolností predpokladaných zákonom. Širšie ponímanie prehliadky ako metódy v kriminalistike je dané aj širším ponímaním subjektu, ktorý prehliadku môže realizovať, nakoľko ním nemusí byť len orgán činný v trestnom konaní (resp. ním poverený iný orgán) ale fakticky každý príslušník Policajného zboru v súvislosti s plnením svojich služobných úloh a povinností. Prehliadku ako kriminalistickú metódu možno teda kvalifikovať ako určitý „prostriedok“ k zisteniu daného existujúceho stavu pri odhaľovaní, vyšetrovaní a predchádzaní trestnej činnosti, resp. pri plnení ďalších špecifických bezpečnostných úloh.

Zároveň považujem za potrebné v daných súvislostiach zvýrazniť, že prehliadka je nepochybne relevantnou aj v tom prípade, ak sa jej prostredníctvom hľadané osoby či veci nepodarí zistiť (nájsť, vyhľadať) a zaistiť (t. j. že výsledok prehliadky bude negatívny) pretože logicky je tak možné prehľadávané miesta a objekty vylúčiť zo „zoznamu“ preverovaných miest a objektov. Z uvedeného vyplýva, že prehliadka je tak vhodnou metódou, resp. „prostriedkom“ aj k preverovaniu operatívno-pátracích a vyšetrovacích verzií. Prehliadka je o. i. významná aj z hľadiska získavania informácií rôzneho druhu a charakteru a taktiež, čo naozaj opomenúť nemožno – má veľký význam i z aspektu profylaktického pôsobenia.

„Prehliadka je kriminalistická metóda, ktorá spočíva v priamom a systematickom prehľadávaní objektov za účelom hľadať, zaistiť a skúmať stopy“⁶.

Pre ilustráciu v krátkosti spomeniem ešte aspoň niektoré **základné kritériá klasifikácie** prehliadok z hľadiska kriminalistického:

- **charakter objektu**, ktorý má byť prehľadaný (vychádzajúc z tohto kritéria možno prehliadky deliť na : prehliadku *osobnú; domovú; iných priestorov; pozemkov; dopravných prostriedkov a terénu*);
- **postupnosť, resp. poradie prehliadok** uskutočnených v rámci kriminalistického objasňovania v tom istom objekte (vychádza-

⁶ Bližšie pozri STIERANKA, J.: Zaisťovanie a konfiškácia majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2006, s. 67.

júc z tohoto časového kritéria, možno prehliadky deliť na *prvotné; opakované a doplňujúce*);

- **počet vykonaných prehliadok** v rámci kriminalistického objasňovania danej trestnej činnosti (vychádzajúc z tohto kritéria možno prehliadky deliť na *jednotlivé* (ide o prehliadku uskutočnenú len raz v danom prípade a objekte) a *skupinové, resp. hromadné* (ide o realizáciu väčšieho počtu prvotných alebo opakovaných prehliadok v rôznych objektoch, na rôznych miestach, a to vo vzťahu k jednej a tej istej kriminalisticky relevantnej udalosti, spravidla uskutočnených súčasne, približne v rovnakom časovom intervale⁷).
- Niektorí autori za kritérium delenia prehliadok uvádzajú aj tzv. **naliehavosť momentu** uskutočnenia prehliadky a na základe tohto kritéria rozdeľujú prehliadky aj na:
 - **neodkladné** (kedy moment zistenia určitého podozrenia, zdôvodňujúceho realizáciu prehliadky *de facto* predchádza samotnému uskutočneniu prehliadky) a
 - **pripravované** (napr. je získaný poznatok, že v nejakom objekte sú dlhodobo ukrývané veci dôležité pre trestné konanie, pričom naopak neexistuje poznatok, že by tieto veci mali byť v najbližšom čase premiestnené na iné miesto; čiže na prehliadku je možné sa dôkladne pripraviť)⁸. Z uvedeného však nevyplýva, že ak je domová prehliadka realizovaná v podobe neodkladného úkonu, že sa netreba aj na tento úkon dôkladne pripraviť.

Možno zhrnúť, že prehliadka ako metóda kriminalistickej taktiky pri objasňovaní kriminalisticky relevantných udalostí je využívanou metódou jednotlivými subjektami kriminalistického objasňovania a nachádza svoje využitie v policajnej praxi najmä v následnej etape

⁷ Kritériá delenia prehliadok sa v historickom priereze vývoja kriminalistiky do dnešných čias v podstate nezmenili. Z vybraných učebníc kriminalistiky porovnaj napr. PJEŠČAK, J.- BĚLKIN a kol.: *Kriminalistika II. Kriminalistickotaktické metody odhalování, vyšetřování a předcházení trestné činnosti*. Praha: Federální ministerstvo vnitra. Správa pro politickovýchvnu, vzdělávací, kulturní a propagační činnost a Vysoká škola SNB- Ústav kriminalistiky, 1984, s. 53-54; ŠIMOŤEK, I. a kol.: *Kriminalistika*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, druhé, nezmenené vydanie, 1999, s. 316 – 317; ŠIMOŤEK, I. a kol.: *Kriminalistika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2011, s. 240 - 241; Blažek, R.: *Kriminalistika*. Šamorín: Vydavateľstvo Heuréka, 2016, s. 131. V niektorých učebniciach nie je v rámci kriminalistickej taktiky osobitne venovaná pozornosť prehliadke ale skôr len obhliadke rôznych objektov, pričom prehliadka ako kriminalisticko- taktická metóda (napr. domová prehliadka) je popisovaná viac - menej iba v súvislosti s metodikou vyšetrovania jednotlivých druhov trestných činov, t. j. v tretej časti systému kriminalistiky.

⁸ Bližšie pozri MUSIL, J.- KONRÁD, Z. – SUCHÁNEK, J.: *Kriminalistika*. 2. prepracované a doplnené vydání, Praha: C. H. Beck, 2004, s. 394.

kriminalistického objasňovania. Ako kriminalistická metóda však podľa môjho názoru nie je z teoretického hľadiska dostatočne rozpracovaná, nie každý kriminalista jej venuje dostatočnú pozornosť, pomerne málo priestoru je jej venované v odborných časopisoch a niektorí autori učebníc kriminalistiky z historického uhla pohľadu – akoby ju dokonca obchádzali...⁹

Predmetnú časť príspevku som v krátkosti venovala iba tým poznatkom, ktoré sú z môjho uhla pohľadu dôležité pre spracovanie jeho nasledujúcej časti, kde sústredím pozornosť na uskutočňovanie domovej prehliadky.

2. Domová prehliadka

Domová prehliadka – okrem skutočnosti, že je inštitútom zapadajúcim do rámca kriminalistickej taktiky¹⁰, je predovšetkým inštitútom trestno-procesným, ktorým sa vážnym spôsobom zasahuje do základných ľudských práv a slobôd (medzi základné práva a slobody do ktorých sa výkonom domovej prehliadky zasahuje sú predovšetkým: nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia, nedotknuteľnosť obydlia a taktiež vlastnícke právo).

Ako inštitút oprávneného a nevyhnutného zásahu do základných ľudských práv a slobôd v záujme zachovania bezpečnosti občana, objektívneho objasnenia kriminalisticky relevantnej udalosti ako aj boja pro-

⁹ Po rozdelení Československej republiky na dva samostatné štáty si prehliadka ako metóda kriminalistickej taktiky našla svoje miesto v rámci systému kriminalistiky už v prvej slovenskej vysokoškolskej učebnici kriminalistiky, ktorá bola spracovaná v roku 1993 kolektívom Katedry kriminalistiky a forenzných disciplín na Akadémii Policajného zboru v Bratislave pod vedením Šimovčeka, I. a dodnes sa s ňou ako s taktickou metódou počíta.

¹⁰ Porovnaj napr. KRAJNÍK, V. a kol. *Kriminalistika*. Bratislava: Akadémia PZ v Bratislave, 2002, s. 289, kde je prehliadka definovaná ako metóda kriminalistickej taktiky, spočívajúca v „priamom a systematickom prehladávaní objektov za účelom hľadať, zistiť a skúmať stopy“. Obdobne napr. BLAŽEK, R. vo svojej učebnici kriminalistiky (2016) zaraďuje prehliadku do rámca kriminalistickej taktiky – avšak s tým rozdielom, že prehliadku poníma skôr ako metódu, pri ktorej „nie je potrebné dbať na dôslednú ochranu stôp pred zničením alebo poškodením, pretože sa nehľadajú rôzne, akékoľvek stopy, ale hľadá sa iba konkrétna osoba alebo vec, ktorá musí byť vopred známa“. Je síce pravdou, že pri prehliadke sa vyhľadávajú a zaisťujú konkrétne osoby alebo veci, avšak uskutočnenie prehliadky v určitom objekte, resp. na určitom mieste nevyklučuje následnú aplikáciu aj ďalších metód kriminalistickej praxe, napr. obhliadku, ktorá si vyžaduje fixáciu materiálnej situácie na danom mieste. Takáto situácia môže vzniknúť napr. v prípade, ak sa pri prehliadke odhalí miesto iného trestného činu alebo skrýš, v ktorej sú ukrývané napr. predmety získané z inej trestnej činnosti. Fakticky tu potom môže dôjsť k využitiu kombinácie týchto metód., kde podstatou obhliadky bude práve systematické a neodkladné skúmanie materiálnej situácie či objektu s cieľom zistiť a zaisťiť všetky stopy trestného činu. Takže k akýmkoľvek rôznym stopám aj v rámci výkonu prehliadky je potrebné pristupovať s veľkou obozretnosťou (pozn. autora).

ti všetkým formám kriminality domová prehliadka nachádza právnu oporu už v základnom právnom dokumente nášho štátu – v Ústave SR a taktiež je upravená trestným právom procesným, z čoho jednoznačne vyplýva, že subjekty realizujúce domovú prehliadku sa musia tejto skutočnosti bezpodmienečne podriaďovať. Ustanovenie § 99 Trestného poriadku v súlade s čl. 16 ods. 1 a čl. 21 ods. 2 Ústavy SR zásahy orgánov činných v trestnom konaní a súdu do ústavou zaručeného práva na nedotknuteľnosť osoby a jej obydľia legalizuje a z uvedeného dôvodu preto aj presne definuje tie dôvody, pre ktoré domovú prehliadku možno vykonať.¹¹

Vykonanie domovej prehliadky zákon preto dovoľuje len v najnutnejšej miere a za súčasného dodržania prísne stanovených podmienok. V súlade s ustanovením § 99 ods. 1 Trestného poriadku možno domovú prehliadku vykonať „*ak je dôvodné podozrenie, že v byte alebo v inom priestore slúžiacom na bývanie alebo v priestoroch k nim patriacim (obydlie) je vec dôležitá pre trestné konanie alebo sa tam skrýva osoba podozrivá zo spáchania trestného činu, alebo je potrebné vykonať zaisťovanie hnutel'ných vecí na uspokojenie nároku poškodeného na náhradu škody*“.

Trestné právo procesné „prisúdilo“ domovej prehliadke aj prívlastok **úkonu neodkladného**, t. j. úkonu, ktorý z hľadiska naplnenia svojho vlastného cieľa a tým fakticky aj naplnenia a dosiahnutia účelu trestného konania neznáša odklad, predovšetkým vzhľadom na nebezpečenstvo jeho zmarenia a zničenia prípadných dôkazov. Obdobne môžeme charakterizovať domovú prehliadku aj z hľadiska kriminalistického (v niektorých prípadoch je potrebné ju totižto označiť za absolútne neodkladný úkon, v iných zasa ako úkon relatívne neodkladný – v závislosti od danej kriminalistickej situácie).

Možno teda zhrnúť, že domová prehliadka z trestno-procesného hľadiska okrem toho, že prirodzene je **úkonom procesným** (t. j. úkonom upraveným normami procesného práva), je súčasne **úkonom zais-**

¹¹ V daných súvislostiach nemožno opomenúť, že štrasburské orgány ochrany práva vymedzili **minimálne kritériá k posudzovaniu legitímnosti** domovej prehliadky z pohľadu dodržania čl. 8 Európskeho dohovoru o základných ľudských právach a slobodách, medzi ktoré zaradili predovšetkým: závažnosť porušenia zákona, v súvislosti s ktorým sa domová prehliadka a zaisťovanie vecí uskutočnili; spôsob a okolnosti, za ktorých bol vydaný príkaz na domovú prehliadku, najmä z pohľadu dostupnosti dôkazov; obsah a rozsah príkazu na vykonanie domovej prehliadky, najmä vzhľadom na povahu prehľadávaných objektov; záruky minimalizujúce negatívny dopad zásahu; rozsah možných dôsledkov na dobrú povesť osoby dotknutej domovou prehliadkou. K tomu bližšie pozri napr. SVÁK, J.: Ochrana ľudských práv (z pohľadu judikatúry a doktríny štrasburských orgánov ochrany práv), 2. rozšírené vydanie, 2006, s. 616.

ŕovacím (upraveným v 4. hlave prvej časti Trestného poriadku venovanej zaisteniu osôb a vecí) a rovnako tak aj **úkonom neodkladným**.¹²

Ako vieme, domovú prehliadku možno vykonať iba na základe **písomného a riadne odôvodneného príkazu**¹³ **na domovú prehliadku**, ktorý je upravený v § 100 Trestného poriadku. V súlade s týmto ustanovením – nariadiť jej vykonanie je oprávnený predseda senátu a v konaní pred začatím trestného stíhania alebo v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie. V neodkladných prípadoch tak môže namiesto príslušného predsedu senátu a v prípravnom konaní sudcu pre prípravné konanie urobiť predseda senátu a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie, v obvode ktorého sa má prehliadka vykonať. Z aspektu formálnych náležitostí príkazu, ktoré sú upravené v ods.1 predmetného ustanovenia, okrem už vyššie uvedeného je potrebné uviesť, že v príkaze musí byť uvedený opis osoby alebo veci (ak je táto známa), ktoré sa majú pri domovej prehliadke zaisťiť. Príkaz sa následne doručí vlastníčkovi, resp. užívateľovi obydlia pri prehliadke. V prípade, že to nie je možné, najneskôr do 24 hodín po odpadnutí prekážky, ktorá doručeniu bránila. Domovú prehliadku **bez meškania** vykoná orgán, ktorý ju nariadil alebo na jeho príkaz policajt.

3. K niektorým problémom

I keď sa možno na prvý pohľad zdá, že všetko je z aspektu právnej úpravy výkonu domovej prehliadky zrozumiteľné, v aplikačnej praxi však v súvislosti s aplikáciou týchto ustanovení často dochádza aj k určitým problémom, a to najmä v takých prípadoch, že počas prehliadky sa v obydlí nájdu aj také veci, na ktoré sa príkaz nevzťahuje a ku ktorým sa osoby, u ktorých sa prehliadka vykonáva – nevedia nijakým spôsobom vyjadriť (napr. zbrane, originály rôznych osobných dokladov, neznáme látky, u ktorých je predpoklad, že by mohlo ísť napr. o omamné látky, falzifikáty peňazí a pod.) Taktiež je diskutabilné,

¹² Pokiaľ ide o **opakovateľnosť** tohto úkonu, nemožno celkom súhlasiť s autormi učebnice kriminalistiky: KURILOVSKÁ, L. – SVOBODA, I. a kol., ktorí definujú prehliadku aj z hľadiska kriminalistického ako **úkon neopakovateľný**. Citujem: „*Prohlídka představuje z kriminalistického a také z procesního hlediska neodkladný a neopakovatelný úkon*“. K tomu pozri *Kriminalistika*. Akadémia Policajného zboru v Bratislave, prvé vydanie, 2017, s. 287. Neopakovateľným úkonom je podľa mojej mienky len taký úkon, ktorý by z určitého dôvodu nebolo možné zopakovať, t. j. uskutočniť pred súdom. Pojem neopakovateľného úkonu sa podľa môjho názoru teda vzťahuje ku konaniu pred súdom (pozn. autora).

¹³ K všeobecným náležitostiam **príkazu**, ktoré musí obsahovať ktorýkoľvek príkaz, bližšie pozri ustanovenie § 181 Trestného poriadku (Zák. č. 301/2005 v znení neskorších predpisov. Obsahové náležitosti sú následne dopĺňané konkrétnymi požiadavkami.

či je možné napr. zaistiť rôznu spotrebnú elektroniku, umelecké predmety, väčší obnos peňazí, či iné, už na prvý pohľad veci podozrivého charakteru, ak v príkaze napr. sudcu pre prípravné konanie nie sú tieto presne vyšpecifikované a dôvodom prehliadky je len podozrenie, že by sa v obydlí mohli aj takéto veci nachádzať.

Osobne sa skôr prikláňam k názorom, že takéto veci, keďže nie sú presne vyšpecifikované v danom konkrétnom príkaze na domovú prehliadku nemožno v rámci výkonu domovej prehliadky v zmysle ustanovení Trestného poriadku zaistiť.

Avšak bolo by možné tieto veci zákonným spôsobom zaistiť podľa osobitného zákona v prípade, že by skutočne existovalo podozrenie nasvedčujúce tomu, že tieto veci pochádzajú napr. z trestnej činnosti o ktorej má operatívny pracovník kriminálnej polície prítomný na prehliadke vedomosť (a je potrebné ich zaistiť na účely trestného konania), a to s využitím ustanovenia § 21 zákona č. 171/1993 o Policajnom zbore, pričom v zákonnej lehote uvedené zaistené veci v zmysle ustanovenia § 92 Trestného poriadku (prevzatie veci) prevezme buď policajt alebo prokurátor.

S ďalším problémom, s ktorým sa možno stretnúť v aplikačnej praxi je aj upovedomovanie advokátov o vykonaní domovej prehliadky. I keď menej, ale predsa len sa vyskytujú prípady, kedy je domová prehliadka vykonávaná v obydlí až po tom, ako bolo osobe vznesené obvinenie a táto osoba si zvolila obhajcu (resp. jej bol tento ustanovený ex off).

Možno povedať, že vo väčšine prípadov obhajca dokladá spolu so svojou plnou mocou do spisu aj svoju požiadavku o tom, že má záujem zúčastniť sa na všetkých vyšetrovacích úkonoch v trestnom konaní. V zmysle ustanovenia § 213 ods. 2, 3 Trestného poriadku totiž *„advokát má právo od vznesenia obvinenia sa zúčastniť úkonov, ktorých výsledok môže byť použitý ako dôkaz v konaní pred súdom, iba ak vykonanie úkonu nemožno odložiť a obhajcu o ňom vyrozumieť. Ak obhajca policajtovi oznámi, že sa chce vyšetrovacieho úkonu zúčastniť, policajt je povinný oznámiť mu čas, miesto konania a druh úkonu okrem prípadu, kedy vykonanie úkonu nemožno odložiť a vyrozumieť obhajcu nemožno zabezpečiť. O tomto postupe policajt vyhotoví záznam, ktorý založí do spisu.“*

Keďže s príkazom na vykonanie domovej prehliadky sa nakladá až do jej realizácie ako s utajovanou skutočnosťou, vzniká v súvislosti s informovaním advokáta o jej uskutočnení tiež problém, a to v tom zmysle, že ako vlastne postupovať pri dodržaní jednak povinnosti informovať obhajcu o uskutočnení domovej prehliadky a súčasne i povinnosti dodržania zásad jej utajenia.

Samozrejme, že problémov s ktorými sa možno v aplikačnej praxi pri výkone domovej prehliadky stretnúť, je iste viac. Nie je však cieľom tohto príspevku sa podrobnejšie zaoberať všetkými.

4. Metodika odhaľovania (zistovania) a vyšetrovania trestného činu sexuálneho zneužívania v kontexte výkonu domovej prehliadky

Metodika odhaľovania (zistovania), vyšetrovania a predchádzania trestnej a inej protispoločenskej udalosti je z historického aspektu, t. j. už dlhodobo pričleňovaná do systému kriminalistiky ako jeho samostatná časť (trestným právom procesným táto rozpracúvaná nie je, preto nie je v danom vednom odbore ani vyučovaná).

Osobne – vzhľadom na špecifický predmet skúmania **kriminalistickej vedy** – ju preto (vychádzajúc zo vzájomného vzťahu **veda – prax**) považujem za samostatnú časť korelujúcu s praxou a vsúvam ju do širšie koncipovaného predmetu skúmania danej vedy, a to z toho dôvodu, že **vedecké metódy kriminalistiky** či už technického alebo taktického charakteru (zamerané v kriminalistike na dosiahnutie kriminalistických cieľov, v jednoduchosti povedané predovšetkým na „vyťažovanie informácií“ zo stôp, ich skúmanie a úspešnú kriminalistickú identifikáciu) sú využívané (okrem praxe korelujúcou bezprostredne s kriminalistickou vedou), predovšetkým v aplikačnej praxi orgánov činných v trestnom konaní a súdov (a teda aj mnohé z nich sú následne upravené normami trestného práva procesného, o. i. aj ako dôkazné prostriedky).

Nachádzajú teda svoje uplatnenie rovnako tak pri odhaľovaní, ako aj vyšetovaní trestných činov a sú využiteľné v procese dokazovania, od výsledku ktorého závisí zasa naplnenie účelu trestného konania.

Metodika, t. j. postup akým treba pristupovať (teda kedy, v akom časovom intervale a ako v slede určitých na seba naväzujúcich krokov aplikovať v praxi tú ktorú kriminalistickú metódu) pri vyššie uvedeníh činnostiach sa rozpracúva jednak na úrovni **všeobecnej a druhovej** (vrátane skupiny tzv. sexuálnych trestných činov)¹⁴ a je rozpracúvaná nie na základe znakov skutkových podstát jednotlivých trestných činov uvedených v Trestnom zákone, ale na platforme **komponentov kriminalistickej charakteristiky trestného činu**, z ktorých najvýraz-

¹⁴ Mravnostná kriminalita používa aj užší pojem – sexuálna kriminalita. Medzi typické trestné činy tejto kategórie možno zaradiť trestné činy upravené v druhom diele druhej hlavy osobitnej časti Trestného zákona, označené ako trestné činy proti ľudskej dôstojnosti (§ 199 – 203), pričom k najfrekvencovanejším z nich patrí trestný čin znásilnenia a trestný čin sexuálneho zneužívania.

nejším je **spôsob spáchania a utajovania trestného činu** (ako najvýznamnejšej a najzávažnejšej kriminalisticky relevantnej udalosti).

Metodika odhaľovania a vyšetrovania trestnej činnosti v rovine **individuálnej** sa bežne nevypracúva, čo je napokon aj úplne logické, nakoľko každý trestný čin, každá kriminalisticky relevantná udalosť má svoje špecifiká (aj napriek tomu že by sme ju mohli subsumovať pod to isté ustanovenie osobitnej časti Trestného zákona) a je činom (resp. udalosťou) individuálnym. Z uvedeného dôvodu nie je samostatne rozpracovaná ani metodika vzťahujúca sa konkrétne na trestný čin **sexuálneho zneužívania**, pričom pri jeho odhaľovaní a vyšetrovaní je uplatňovaná metodika vypracovaná na úrovni druhovej.

Podotýkam, že záleží už len od subjektov danú metodiku realizujúcich, nakoľko sú pozorní a schopní pri odhaľovaní a vyšetrovaní tohoto konkrétneho trestného činu vziať do úvahy všetky jeho špecifiká, pričom opätovne pripomínam, že každý trestný čin sexuálneho zneužívania je vo svojej podstate činom odlišným, i keď subsumovaným pod to isté ustanovenie Trestného zákona.

Samozrejme, že ak ide o vysoko závažnú trestnú činnosť s veľmi vysokým nápadom, nevyklúčujem a ani som nikdy z teoretického hľadiska nevyklúčovala aj možnosť rozpracovania metodiky v rovine individuálnej, čo by v našom prípade, t. j. v prípade trestného činu sexuálneho zneužívania pri jeho veľmi veľkom nápade vyžadovalo zosumarizovať všetky poznatky z odhaľovacej a vyšetrovacej praxe na území našej republiky, berúc do úvahy – vychádzajúc z individuálnosti každého jedného trestného činu sexuálneho zneužívania – aj isté špecifiká pri realizácii tej ktorej kriminalistickej metódy, vrátane vykonaných domových prehliadok ako úkonov kriminalistických i trestnoprocesných.

Cieľom môjho príspevku je predovšetkým poukázať na tú skutočnosť, že **domová prehliadka** – pri zlyhaní výsledkov využitia iných kriminalisticko-taktických metód (ako napr. obhliadka miesta činu, výsluch, rekognícia a pod., resp. zákazu ich využitia v konkrétnych prípadoch (konfrontácia)¹⁵ môže byť práve pri odhaľovaní, vyšetrovaní a prevencii **sexuálnej trestnej činnosti** – a to osobitne aj vo vzťahu k **sexuálnemu zneužívaniu detí a zverených osôb** – pomerne významným zdrojom informácií, ktoré následne môžu prispieť k **usvedčeniu páchatel'a takéhoto trestného činu**. Myslím si preto, že domová prehliadka vo vzťahu k týmto trestným činom si zaslúži väčšiu pozornosť než v skutočnosti ako kriminalisticko-taktická metóda a súbežne trestnoprocesný úkon má.

¹⁵ K tomu pozri ustanovenie § 125, ods. 4 a 5 Trestného poriadku

Vzhľadom na skutočnosť, že konkrétne k **výkonu domovej prehliadky** v prípadoch **sexuálneho zneužitia detí a zverených osôb** je kriminalistická a trestnoprocesná odborná literatúra v našich podmienkach značne skromná (rozpracovaná je, ako som už naznačila vyššie čiastočne len metodika vyšetrovania sexuálnej trestnej činnosti na úrovni druhovej) je možné vychádzať len z tých teoretických a praktických poznatkov, ktoré v súčasnosti v kontexte výkonu domovej prehliadky pri týchto trestných činoch k dispozícii máme.

Záver

Pri uskutočňovaní domovej prehliadky práve v prípadoch sexuálneho zneužívania detí a zverených osôb, nakoľko ide o veľmi citlivú oblasť, vnímanú odbornou i laickou verejnosťou s veľkým záujmom je podľa môjho názoru potrebné:

- čo najdôkladnejšie **analyzovať podnety**, na základe ktorých má byť prijaté rozhodnutie o vykonaní domovej prehliadky (stáva sa totiž, že analýza dostupných informácií má povrchnejší charakter a taktiež súčinnosť so subjektami, ktoré zabezpečujú operatívno-pátraciu činnosť býva často nedostatočná);
- nepodceňovať za žiadnych okolností aspekt **dôkladnej prípravy** výkonu prehliadky, pretože práve od nej je závislý aj jej úspešný výsledok; to znamená zhromaždiť a dôkladne vyhodnotiť všetky už získané informácie v danej veci; neopomínať vypracovanie plánov výkonu prehliadky, nakoľko potom môže byť jej výkon z taktického aspektu napr. nesprávne načasovaný alebo na prehliadke sa môže napr. zúčastniť zbytočne príliš veľký alebo naopak zasa malý počet subjektov, resp. môžu absentovať potrebné technické prostriedky a pod.; v rámci prípravy domovej prehliadky by taktiež nemali byť podceňované také informácie, ktoré bližšie charakterizujú objekt prehliadky, polohu objektu, prístupové cesty, počet vchodov objektu a pod. a taktiež informácie vo vzťahu k osobe páchatel'a – jeho profesia, spôsob života, zdravotný stav, vzťahy s členmi rodiny a pod.;
- jasne a dostatočne formulovať **dôvody** na výkon prehliadky;
- okrem dokumentačnej, príp. osvetľovacej techniky treba počítať aj s tým, že možno bude potrebné vykonať aj určité špeciálne úkony, a teda treba počítať aj s ďalšími technickými prostriedkami tak, aby sa tieto nemuseli potom zaobštarávať dodatočne;
- dopredu mať zaistenú **účasť** kriminalistického technika, príp. experta;

- vykonávať dôkladnú **inštruktáž** osôb zúčastňujúcich sa na prehliadke s dostatkom potrebných informácií;
- precíznejšie **pozorovať** osobu, u ktorej sa prehliadka vykonáva, ako aj ostatné prítomné osoby, pričom túto úlohu by bolo vhodné zverovať skôr už skúsenejším, než mladým kriminalistom;
- sústavne **sledovať** postup prehliadky jej vedúcim, aby prípadne nedošlo k chaotickému prehl'adávaniu objektu;
- dôslednejšie pristupovať aj ku **kontrol**e, či bol skutočne dôsledne prehl'adaný celý objekt;
- využívať v širšej miere **videotechniku**, nakoľko táto je práve pri hodnotení výsledkov prehliadky lepšia ako fotografická dokumentácia;
- v prípadoch **negatívnych výsledkov** prehliadky tieto **dôslednejšie** vyhodnocovať;
- prehl'biť odovzdávanie praktických skúseností smerom od starších k mladším kriminalistom a orgánom činným v trestnom konaní.

Na úplný záver príspevku snád' už len poznámka, že práve uskutočnenie dobre pripravenej a precízne uskutočnenej domovej prehliadky môže výrazne zapôsobiť na osoby, u ktorých bola táto uskutočnená, čoho výsledkom môže napr. byť aj samotné rozhodnutie osoby páchatel'a upustiť od d'alšej – pripravovanej trestnej činnosti, a to prípadne aj vo vzťahu k úplne inej trestnej činnosti, než bola tá, v súvislosti s ktorou sa domová prehliadka realizovala.

Netreba však opomínať i tú skutočnosť, že pri domovej prehliadke môžu byť zároveň získané informácie o zámeroch podozrivých alebo obvinených spáchať d'alšiu trestnú činnosť, ktoré sa môžu tak stať podkladom pre vhodné opatrenia profylaktického charakteru vo vzťahu ku konkrétnym osobám.

Výsledky domovej prehliadky môžu taktiež prispieť v smere prevencie aj v tom zmysle, že práve pri jej výkone mohli byť zistené aj príčiny alebo podmienky, ktoré viedli k spáchaniu danej trestnej činnosti, resp. umožnili jej spáchanie.

Použitá literatúra

Monografie, učebnice a časopisecká odborná literatúra

1. BLAŽEK, R.: *Kriminalistika*. Šamorín: Vydavateľstvo Heuréka, 2016. 263 s. ISBN 978-80-8173-030-6.
2. FEDOROVÍČOVÁ, I.: *Nedotknuteľnosť obydlia, domová prehliadka a iné zásahy do obydlia*. In KRESÁK, P. a kol.: *Občan a demokra-*

- cia. Bratislava: Minority Rights Group-Slovakia, s. 237 - 249. ISBN 80-967169-7-2.
3. HRAŠKO, J.: *Niekoľko poznámok ku kriminalistickej prehliadke*. In Policajná teória a prax. Roč. 8, č.1, 2000, s.134 -141.
 4. HRAŠKO, J.: *K niektorým problémom o uplatňovaní domovej prehliadky v policajnej praxi*. In Kriminalistické dni na Slovensku. Bratislava: Akadémia PZ, 1998, s.123 - 129.
 5. CHMELÍK, J. a kol.: *Rukoväť kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2005, 532 s. ISBN 80-86898-36-9.
 6. KRAJNÍK, V. a kol. *Kriminalistika*. Bratislava: Akadémia PZ, 2005, 360s. ISBN 978-80-8054-356-9.
 7. KURILOVSKÁ, L. – SVOBODA, I. a kol.: *Kriminalistika*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2017, 430 s. ISBN 978-80-8054-724-0; EAN 9788080547240.
 8. MUSIL, J. a kol.: *Kriminalistika*. Praha: Naše vojsko, 1990, 272 s.
 9. MUSIL, J. - KONRÁD, Z. - SUCHÁNEK, J.: *Kriminalistika*. 2. přepracované a doplněné vydání. Praha: C. H. Beck , 2004, 583 s. ISBN 80-7179-878-9.
 10. PJEŠČAK, J.- BELKIN, R.S. a kol.: *Kriminalistika II. Kriminalistickotaktické metody odhalování, vyšetřování a předcházení trestné činnosti*. Praha : FMV- Správa pro politickovýchovnou, vzdělávací, kulturní a propagační činnost a Vysoká škola sboru národní bezpečnosti - Ústav kriminalistiky, 1984, 176 s.
 11. PORADA, V. a kol.: *Kriminalistická taktika*. Košice: Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach, 2010, 109 s. ISBN 978-80-89282-58-6.
 12. STIERANKA, J.: *Zaisťovanie a konfiškácia majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2006, s. 67. ISBN 80-8054-395-6.
 13. SVÁK, J.: *Ochrana ľudských práv (z pohľadu judikatúry a doktríny štrasburských orgánov ochrany práv*. 2. rozšírené vydanie. Bratislava, 2006, 660 s.ŠIMOVČEK, I. a kol.: *Kriminalistika*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, druhé, nezmenené vydanie, 1999, 660 s. ISBN: 80-8054-117-5.
 14. ŠIMOVČEK, I. a kol.: *Kriminalistika*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, druhé, nezmenené vydanie, 1999, 660 s. ISBN: 80-8054-117-5.
 15. ŠIMOVČEK, I. a kol.: *Kriminalistika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2011, 405 s. ISBN 978-7380-343-8.
 16. VAJDA, E.: *Trestnoprocená činnosť polície: Všeobecná a osobitná časť*. 1. vyd., Bratislava: Akadémia PZ SR, Katedra bezpečnostných služieb, 1994. ISBN 80-88-88751-10-1.
 17. VIKTORYOVÁ, J.: *Ústavné záruky základných práv a slobôd vo vyšetrovaní*. Bratislava: Akadémia PZ v Bratislave, 1998, 100s. ISBN 80-54-044-6.

18. VIKTORYOVÁ, J.- PALAREC, J. a kol.: *Základy vyšetrovania*. Bratislava: Akadémia PZ v Bratislave, Katedra vyšetrovania, 2009, 261. s. ISBN 978-80-8054- 472-0.
19. VIKTORYOVÁ, J. a kol.: *Teória a prax dokazovania vo vyšetrovaní*. Bratislava: Akadémia PZ v Bratislave, 2001, 354 s. ISBN 80-8054-201-5, EAN 9788080542016.

Právne predpisy

1. Ústava Slovenskej republiky (Ústavný zákon č. 460/1992 Zb.)
2. Trestný zákon (Zákon č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov)
3. Trestný poriadok (Zákon č. 301/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov)
4. Zákon o Policajnom zbore (Zákon č. 171/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov)